

**Decizie de indexare a faptei de plagiat la poziția
00393 / 30.12.2017
și pentru admitere la publicare în volum tipărit****care se bazează pe:****A. Nota de constatare și confirmare a indiciilor de plagiat prin fișa suspiciunii
inclusă în decizie.**

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	
Opera suspicionată (OS)	
Suspicious work	
Opera autentică (OA)	
Authentic work	
OS	BOLOVAN, Ioan. <i>Primul Război Mondial și realitățile demografice din Transilvania: familie, moralitate și raporturi de gen</i> . Prefață: Prof.univ.dr.Liviu Maior. Cluj-Napoca : Școala Ardeleană. 2015.
OA	POP, Ioan-Aurel și BOLOVAN, Ioan. <i>Istoria Transilvaniei</i> . Cluj-Napoca : Eikon. 2013.
Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
P01 ¹	p.61:04 – p.63:13
P02	p.66:22 – p.69:11
P03	p.75:06 – p.75:12
P04	p.77:30 – p.78:20
P05	p.78:21 – p.79:03
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: Prin „p.72:00” se înțelege paragraful care se termină la finele pag.72. Notăția „p.00:00” semnifică până la ultima pagină a capitolului curent, în întregime de la punctul inițial al preluării.**Note:** By „p.72:00” one understands the text ending with the end of the page 72. By „p.00:00” one understands the taking over from the initial point till the last page of the current chapter, entirely.**B. Fișa de argumentare a calificării de plagiat alăturată, fișă care la rândul său este
parte a deciziei.**

Echipa Indexului Operelor Plagiate în România

¹ Pn este numărul piesei de creație care constituie obiectul preluării neconforme.

Fișa de argumentare a calificării

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, care sunt rezumate ale unor opere anterioare operei autentice, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea identică a unor figuri (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
4.	Preluarea identică a unor tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin includerea unui nou autor sau de noi autori fără contribuție explicită în lista de autori	
6.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin excluderea unui autor sau a unor autori din lista inițială de autori.	
7.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție personală care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
8.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
9.	Preluarea identică de tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică a unor fragmente de demonstrație sau de deducere a unor relații matematice care nu se justifică în regăsirea unei relații matematice finale necesare aplicării efective dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
11.	Preluarea identică a textului (piese de creație de tip text) unei lucrări publicate anterior sau simultan, cu același titlu sau cu titlu similar, de un același autor / un același grup de autori în publicații sau edituri diferite.	
12.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație de tip text) ale unui cuvânt înainte sau ale unei prefețe care se referă la două opere, diferite, publicate în două momente diferite de timp.	

Notă:

a) Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

b) Plagiul este definit prin textul legii².

„...plagiul – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la operele originale...”.

Tehnic, plagiatul are la bază conceptul de **piesă de creație** care³:

„...este un element de comunicare prezentat în formă scrisă, ca text, imagine sau combinat, care posedă un subiect, o organizare sau o construcție logică și de argumentare care presupune niște premise, un raționament și o concluzie. Piesa de creație presupune în mod necesar o formă de exprimare specifică unei persoane. Piesa de creație se poate asocia cu întreaga operă autentică sau cu o parte a acesteia...”

cu care se poate face identificarea operei plagiate sau suspicioanelor de plagiat⁴:

„...O operă de creație se găsește în poziția de operă plagiată sau operă suspicioasă de plagiat în raport cu o altă operă considerată autentică dacă:

- Cele două opere tratează același subiect sau subiecte înrudite.
- Opera autentică a fost făcută publică anterior operei suspicioase.
- Cele două opere conțin piese de creație identificabile comune care posedă, fiecare în parte, un subiect și o formă de prezentare bine definită.
- Pentru piesele de creație comune, adică prezente în opera autentică și în opera suspicioasă, nu există o menționare explicită a provenienței. Menționarea provenienței se face printr-o citare care permite identificarea piesei de creație preluate din opera autentică.
- Simpla menționare a titlului unei opere autentice într-un capitol de bibliografie sau similar acestuia fără delimitarea întinderii preluării nu este de natură să evite punerea în discuție a suspiciunii de plagiat.
- Piesele de creație preluate din opera autentică se utilizează la construcții realizate prin juxtapunere fără ca acestea să fie tratate de autorul operei suspicioase prin poziția sa explicită.
- În opera suspicioasă se identifică un fir sau mai multe fire logice de argumentare și tratate care leagă aceleași premise cu aceleași concluzii ca în opera autentică...”

² Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004

³ ISOC, D. Ghid de acțiune împotriva plagiatului: bună-conduită, prevenire, combatere. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2012.

⁴ ISOC, D. Prevenitor de plagiat. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2014.

573062

IOAN-AUREL POP

IOAN BOLOVAN

ISTORIA TRANSILVANIEI

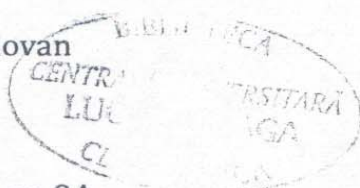

ACADEMIA ROMÂNĂ
Centrul de Studii Transilvane

E I K O N

573062

© Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan

Editura Eikon

Cluj-Napoca, str. București, nr. 3A

Redacția: tel. 0364 117252; 0728 084801; 0728 084802, e-mail: edituraeikon@yahoo.com

Difuzare: tel./fax 0364 117246; 0728 084803, e-mail: eikondifuzare@yahoo.com

web: www.edituraeikon.ro

Editori: Valentin AJDER

Vasile George DÂNCU

Editura Eikon este acreditată de Consiliul Național al Cercetării Științifice din România (CNCS).

Academia Română, Centrul de Studii Transilvane

Cluj-Napoca, str. Kogălniceanu, nr. 12-14, tel./fax: 0264-446024

e-mail: cst@acad-cluj.ro, www.centruldestudiitransilvane.ro

Persoană de contact: Raveca Divricean

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României.

ISBN Eikon: 978-973-757-845-7

ISBN Academia Română-CST: 978-973-7784-85-8

Imagine coperta I: Ovidiu MANOILESCU

Imagini: Fondul de ilustrații al Filialei Cluj a Bibliotecii Academiei, *Wikipedia.org*

Coperta: G. MULTIMEDIA

Redactor de carte: Alexandru-Bogdan BUD

Corectură: Virgil LEON, Edit FOGARASI

Tehnoredactare: Ioachim GHERMAN

la 83 065 de morți, număr record pe întreaga durată a războiului. Apoi, în anii 1916-1917, nivelul mortalității a scăzut simțitor, sub media anilor de pace (65 285 și 59 918). La prima vedere, situația din anul 1917 pare să fie paradoxală: în al treilea an integral de război, numărul deceselor se situează mult sub nivelul anilor de pace. Aici și-a spus cuvântul, probabil, „selecția naturală”, în anii 1915-1916 fiind mai afectați de starea de război civilii ceva mai sensibili (bătrâni și copii).

Trebuie precizat că între decesele înregistrate în Transilvania în acei ani nu figurează soldații înrolați din provincie și căzuți pe câmpurile de luptă ale Europei, încât pierderile umane efective ale Transilvaniei au fost considerabil mai mari decât cifrele globale prezentate. Dincolo de datele statistice existente la îndemâna cercetătorilor, s-au consemnat schimbări de optică la nivelul atitudinii omului de rând față de ciclul vieții și al morții. Omniprezența morții în acei ani, imediată prin molimele care parcă s-au înmulțit, ori mai îndepărtată, fiind vorba și de fronturile de luptă, a generat nu numai durere, ci și resemnare în rândul oamenilor. O atare atitudine este surprinsă foarte bine de un intelectual mobilizat pe front în primele luni ale războiului: „Bătrânul ce mâna caii zise cu un glas de profet: «Am trimis trei feciori împăratului și-aș fi bun bucuros de mi s-ar întoarce măcar unul acasă»”.¹¹⁴ Ultimul an de război a înregistrat o nouă creștere substanțială a mortalității, la 70 307 de decese¹¹⁵, ca urmare a stării de mizerie după patru ani de război, dar mai ales a gripei spaniole care a bântuit în întreaga Europă.

Firește, starea de război prelungită nu a rămas fără urmări în ceea ce privește dinamica nupțialității, toate elementele care decurg din acest fenomen demografic. În anii războiului s-au încheiat mult mai puține căsătorii, fapt reflectând atât lipsurile materiale, cât și mobilizarea pe front a bărbaților. Folclorul a surprins cât se poate de plastic o atare diminuare a numărului de mariaje datorată absenței masive din sate a tinerilor aflați la vârsta contractării de căsătorii: „Cântă cucul la hotar/ Și fetețe cu amar/ Cu amar, cu mare dor/ Nu-s feciori în vârsta lor/ Frumusele fete-or fi/ N-are cine le iubi/ Că-s feciori la bătaie/ Nu mai este veselie” (poezia *Jalea vieții*).¹¹⁶

Astfel, dinamica căsătoriilor în perioada 1913-1918 a cunoscut următoarea evoluție: 26 595 în anul 1913, 19 929 în 1914, 9351 în 1915, 8046 în 1916, 9466 în 1917 și 15 289 în ultimul an de război.¹¹⁷ Scăderile cele mai drastice ale numărului de căsătorii s-au observat în regiunile care au avut cel

¹¹⁴ Octavian C. Tăslăuanu, *Trei luni pe câmpul de bătaie: Ziarul unui român, ofițer în armata austro-ungară, care a luat parte, cu glotașii români din Ardeal, la luptele din Galiția, București, 1915*, p. 31 (citată mai departe ca *Trei luni pe câmpul de bătaie*).

¹¹⁵ *A Magyar Szent Korona Országainak 1913-1918. évi népmozgalma*.

¹¹⁶ Vasile Savel, *Doine din război și câteva povestiri*, Arad, 1925, p. 27.

¹¹⁷ *A Magyar Szent Korona Országainak 1913-1918. évi népmozgalma*.

mai mult de suferit, mai exact în comitatele de la poalele Carpaților Meridionali (Sibiu, Făgăraș etc.). Un caz interesant îl reprezintă anul 1918, când s-au consemnat 15 289 de căsătorii. Deși nu suntem în posesia datelor privind repartizarea căsătoriilor pe luni, credem că o bună parte a lor s-au încheiat în noiembrie-decembrie, când războiul luase sfârșit și oamenii s-au grăbit să reintre în ciclul demografic normal. O bună parte a soldaților care s-au întors de pe front au contractat rapid căsătorii, fenomen lesne de înțeles nu numai din punct de vedere biologic, dar și ca un semn al dorinței lor de a uita de traumele războiului, de a întemeia familii care să dea vieții un alt sens.

XVII.3. MORALITATE ȘI ROLURI DE GEN: RĂZBOIUL ȘI FAMILIA ÎN TRANSILVANIA ÎN ANII 1914-1918

P03

Este o afirmație comună faptul că războiul a afectat viața privată a oamenilor, deopotrivă a celor de acasă și a celor de pe front. Drame personale și familiale dintre cele mai diverse s-au înregistrat de-a lungul acestor ani, **viața curmându-și mersul ei firesc. În același timp, războiul a accentuat com-**

P04

portamente și moravuri prezente în societatea transilvăneană încă înainte de izbucnirea conflagrației mondiale. Una dintre problemele majore cu care s-a confruntat în acei ani biserica, păstrătoarea seculară a moralității credincioșilor, a fost aceea a fidelității conjugale. În presa epocii, în circularele bisericești, în folclorul cules în perioada interbelică, în memorialistică etc. răzbat aluzii evidente la viața dezordonată atât a bărbaților plecați pe front, cât și a soțiilor rămase acasă. Acestea din urmă cu greu puteau face față avansurilor bărbaților rămași în sat, jandarmilor sau prizonierilor de război, detașați în mediul rural pe la fermele mari. Astfel, era mai degrabă „o performanță decât un fapt obișnuit ca o femeie să-și păstreze nepătată cinstea conjugală”.¹¹⁸

Versuri populare dintr-un sat din Hațeg (jud. Hunedoara), în perioada interbelică:

A ha ha, bărbatul meu/ În Galiția-i locul tău,/ Nu cu pumnii-n capul meu./ În Galiția-i loc de tine/ Nu cu pumnii-n cap la mine./ Ține, Doamne, bătaia,/ Ca să-mi umble pensia/ Să-mi petrec cu bădița. (Apud Ion Conea, *Clopotiva, un sat din Hațeg*, vol. I, București, 1935, p. 302)

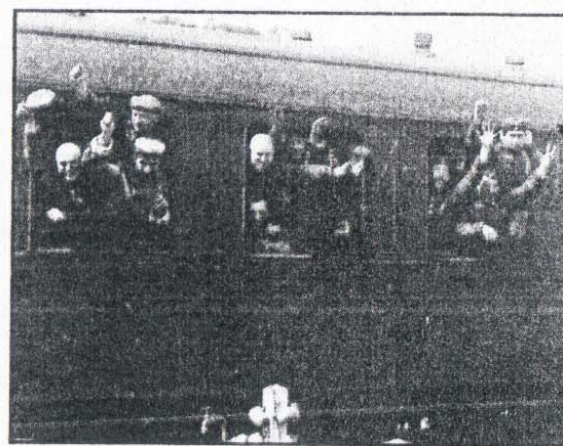
P05

Nici bărbații plecați pe front nu au fost campioni fidelității conjugale, numeroase surse atestând relaxarea morală în rândul soldaților.

¹¹⁸ Eugenia Bârlea, *Perspectiva lumii rurale asupra Primului Război Mondial*, Cluj-Napoca, 2004.

În presă, apar periodic articole care blamează un atare comportament, inclusiv fiindcă crescuse alarmant numărul celor afectați de boli venerice:

„O statistică compusă chiar în vremea bătăii ce bântuie arată că dintre militarii de acum, românii dau procentajul cel mai mare dintre cei atinși de boale lumești”.¹¹⁹

Bărbați plecând la război

În ciuda ordinelor autorităților militare, a apelurilor la moralitate ale preoților militari, comportamentul imoral și infidelitatea conjugală au însoțit trupele concentrate sau aflate chiar pe linia frontului. O atare atitudine sugerează și un episod relatat în memoriile sale de un soldat care, după câteva săptămâni de ședere în Galiția, la Lemberg, a fost detașat în altă parte împreună cu unitatea lui; la plecare, la gară, „s-or strâns muieri dăla Rusia ș-or plâns în limba lor. Și atunci am plecat cătă Polonia rusească”.¹²⁰ Exemplul relatat nu era singular¹²¹, soldații aflați pe front, în perioadele de acalmie, ori cei răniți și care se aflau în spitale obișnuiau să aibă legături amoroase ocazionale, ceea ce le-a putut afecta comportamentul moral și matrimonial după încheierea războiului, influențându-le modul de viață. În timpul războiului, multe femei, lipsite de bărbați și împinse de foamete, au fost nevoite să se prostitueze. Astfel, din multe puncte de vedere, a crescut promiscuitatea nu doar pentru că bărbații au fost separați multă vreme de soțiilor lor, ci și pentru că societatea patriarhală și religioasă a fost bulversată sub impactul războiului. Infidelitatea, beția, răspândirea mijloacelor de control al nașterilor, separarea moralității de sexualitate etc. au influențat raporturile dintre sexe după război.¹²²

¹¹⁹ *Ibid.*, p. 127.

¹²⁰ Valeriu Leu și Carmen Albert, *Banatul în memorialistica „măruntă” sau istoria ignorată (1914-1919)*, Reșița, 1995, p. 25. Tot despre un caz asemănător din Galiția vorbește în memoriile sale și Octavian Tăslăuanu: „În satul ce-l părăsisem erau pe-acasă numai femeile. Ți se rupea inima, când le vedeai plângând cu suspine”, cf. Octavian C. Tăslăuanu, *Trei luni pe câmpul de bătaie*, p. 118.

¹²¹ „Batalionul nostru avea să cantoneze tocmai la marginea dinspre miazănoapte a satului. Prin curți se iviră rutence rumene și voinice, bucuroase de oșteni pribegi...”, cf. Octavian C. Tăslăuanu, *Hora obuzelor*, București, 1916, p. 8. Același autor invocă și un alt episod relevant în acest sens, atunci când, rănit fiind, trimite ordonanța să caute soldatul vizitiu pentru a merge la spitalul de campanie, soldat „care se înprietenise cu o ruteancă pribegă și se cinstea cu ea în crâșmă. Vieața îi și încurcase în mrejele dragostii”. *Ibid.*, p. 35.

¹²² Alan Kramer, *Dynamic of Destruction: Culture and Mass Killing in the First World War*, Oxford, 2007, p. 251.